

Störst i Sverige om nykterhet, alkohol och andra droger

accent

Nº2 2023

En tidning från
IOGT-NTO

WHO Europa

"Please, behåll
monopolet"

Alkohol och cancer

Brett samarbete
ska öka kunskapen

IOGT-NTO

Viktigaste frågorna
på kongressen

50 år i Sri Lanka

"En av de största
upplevelserna"

Serietecknaren
Tara Booth om
sitt nya nyktra liv

Rattfyllan blev droppen

Stå upp för folkhälsan

Demokrati, solidaritet, nykterhet – det är IOGT-NTO:s grundsatser. Historiskt har nykterheten varit en väg att åstadkomma en bättre värld. För fattiga människor som slet hårt för sin överlevnad och söp bort varenda slant (och på sikt sina liv) saknade oftast kraften att organisera sig och sina medmänniskor. Att utmana brännvinsdraken och släcka

”Solidariteten kräver att vi ibland gör avkall på våra egna behov till förmån för andras.”

dess förtärande eld till förmån för hoppets låga – som brann för rättvisa, bröd,

utbildning och demokrati – blev nykterhetsrörelsens självpåtagna uppgift.

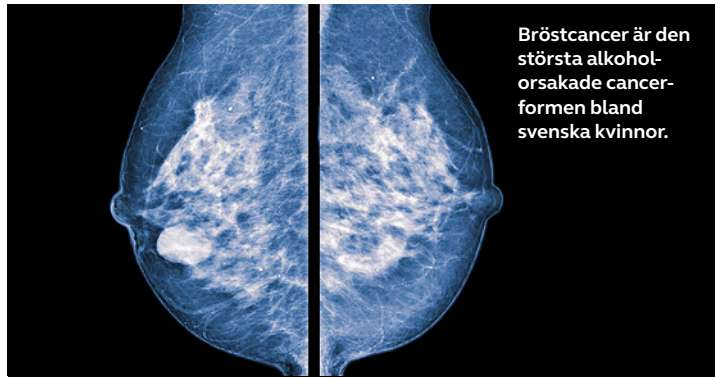
I ett fungerande demokratiskt välfärdssamhälle är solidariteten en nödvändig byggsten. Om vi inte ställer upp för varandra, litar på varandra, och är beredda på att dela med oss till varandra, är samhället illa ute. Solidariteten kräver att vi ibland gör avkall på våra egna behov till förmån för andras. Beroende på vem som är mest sårbar, har sämst villkor, och som mest behöver samhällets stöd. Därför är det för mig helt obegripligt att vi nu står i ett läge där ren och skär egoism och maximalt vinstintresse går före medmännisklighet och solidaritet. Att i iveren att genomföra så kallad gårdsförsäljning äventyra det svenska alkoholmonopolet är att offra både medmänniskor och folkhälsa för generationer framåt.

Ulrica Ambjörn
chefredaktör

accent Pressläggning: 2 juni Nästa nummer: 25 september
Ulrica Ambjörn Chefredaktör och ansvarig utgivare,
073-372 62 51, ulrica.ambjorn@iogt.se Eva Ekeröth

Reporter, 073-372 62 50, eva.ekeroth@iogt.se Layout och produktion Spektra
Omslag Foto: Marc Femenia Adress Accent, Box 12825, 112 97 Stockholm, Tryck
Stibo, Katrineholm Obeställt material Accent ansvarar inte för insänt obeställt
material. Allt innehåll i Accent lagras och kan publiceras elektroniskt. ISSN 0345-
0406. Medlem i Sveriges tidskrifter. Svanenmärkt. Adressändring görs till
medlemsservice@iogt.se eller 08 672 60 38 Webb accentmagasin.se

Bröstcancer är den största alkoholorsakade cancerformen bland svenska kvinnor.

Foto: Istockphoto

Alkohol ökar cancerdödlighet

Forskning Det finns ett samband mellan hur mycket alkohol som dricks i en befolkning och hur många som dör av cancer.

Det visar en ny studie av Thor Norström, professor i sociologi vid Stockholms universitet.

– Alkohol står för cirka sex procent av cancerdödligheten, så vi var inte säkra på att vi skulle hitta något samband alls. Men även om sambandet är mycket svagare än för andra former av alkoholrelaterad dödlighet, som levercirrhos, pankreatit (inflammation i bukspottkörteln) och olycksfall, så finns det där, säger han:

– Vissa cancerformer har ett tydligare samband än andra. Hos kvinnor finns ett signifikant samband för bröstcancer. För män är det främst cancerformer med stark evidens för ett samband med alkohol, samt prostatacancer.

Eva Ekeröth

156

Så många liv räddas varje år i Skottland sedan minimipriser på alkohol infördes 2018.

Källa: The Lancet

Kriminalisering utreds

Narkotika Sveriges riksdag utreder inte avkriminalisering av eget bruk av narkotika. Men Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi, ESO, (som sorterar under finansdepartementet), har gett kriminologer uppdraget att utvärdera kriminaliseringen. Eget bruk kriminaliserades 1988, och skärptes 1993.

Ulrica Ambjörn

Foto: Istockphoto

Eric Carlin, folkhälsoexpert WHO Europa.

Foto: Eva Ekeröth, Pressbild

WHO Europa: "Please – behåll Systembolaget"

Debatten om så kallad gårdsförsäljning har allt mer kommit att handla om monopolets vara eller inte vara.

Gårdsförsäljning Ledarskribenter och opinionsbildare som ogillar Systembolaget kraftsamlar för att införa producentförsäljning och avskaffa alkoholmonopolet. Debattartiklar och insändare propagerar om nödvändigheten av att producenter får börja sälja alkohol. Klimatkrisen och krigen i Ukraina och Sudan står sig slätt. Vad kan väl vara viktigare än att slippa Systembolaget?

Ändå känner IOGT-NTOs drogpolitiska chef Irma Kilim visst hopp för folkhälsan.

– Debatten har förändrats och förbättrats. Fler och fler kopplar ihop gårdsförsäljning med Systembolagets vara eller inte vara, vilket ju är vad frågan faktiskt handlar om.

Socialdemokraterna kräver att regeringen begär ett förhandsbesked från EU om gårdsförsäljning är förenlig med ett detaljhandelsmonopol av alkohol. Även om det knappast är möjligt att få ett sådant besked välkomnar IOGT-NTO initiativet och hoppas att det innebär slutet för diskussionen kring gårdsförsäljning.

– Många är kritiska med all rätt, detta handlar om ett av våra mest effektiva alkoholpolitiska verktyg som är designat för att

rädda liv. Vi får inte chansa med så viktiga saker, säger IOGT-NTOs förbundsordförande Lucas Nilsson.

I maj arrangerade IOGT-NTO och Movendi i samarbete med Världshälsoorganisationen, WHO Europa, ett seminarium i Riksdagen. Ämnet var framtidens alkoholpolitik.

Vesna-Kerstin Petrič, ledamot i WHO:s styrelse, anser att totalkonsumtionen måste ner för att minska skadorna, och att Sverige är ett föregångsland:

– Inte bara de som dricker för mycket måste dra ner, utan även totalkonsumtionen måste minska. Alkohol måste regleras. Sverige går före med monopol och andra försäljningsrestriktioner, säger hon.

Hon tog också upp marknadsföringen som ett allt större hot.

– Med sociala mediers intåg har marknadsföringen blivit ett större problem än tidigare.

Eric Carlin, folkhälsoexpert på WHO Europa, avslutade seminariet med att framhålla att Sverige är en förebild som WHO hoppas att andra länder ska ta efter.

– Ni har ett monopol på plats, som är accepterat och till och med populärt. Please, please, please, gör er inte av med det!, säger han.

Eva Ekeröth, Ulrica Ambjörn

Foto: Istockphoto

Protest mot tysk cannabisplan

Legalisering 22 organisationer från civilsamhället (från tio europeiska länder) har gått ut i ett gemensamt upprop mot Tysklands planer på att legalisera cannabis. De dömer ut den tyska regeringens planer, som de menar är ett hot mot folkhälsan och de globala insatser som görs för att minska drogrelaterade skador. Det öppna brevet är adresserat till den svenska politikern och EU-kommissionären för inrikesfrågor, Ylva Johansson (S).

Ulrica Ambjörn

Färre än 2 av 10 vill legalisera

Cannabis Knappt 2 av 10 svenskar är för legalisering av cannabis. Nära 7 av 10 säger dock nej.

– Fortfarande är endast 18 procent för en legalisering, så det är ju långt ifrån en majoritet. 67 procent är emot, säger Håkan Leifman, som för Riksförbundet mot alkohol- och narkotikamissbruks, RFMA, räkning beställt undersökningen.

Eva Ekeröth

Bättre behandling för 50-plussare

Alkohol Behandling av alkoholproblem där äldres erfarenheter och åsikter ges utrymme ger bättre resultat. Det framgår av Wossenseged Birhane Jemburies avhandling vid Umeå universitet, *Alkohol och åldrande*. Han betonar att äldre med alkoholproblem inte är en homogen grupp, och att sjukvård och socialtjänst kan nå bättre resultat om det tas hänsyn till individen.

Ulrica Ambjörn

”Jag har alltid haft ångest”

I serieromanen *Rattfylleri* berättar Tara Booth om sina erfarenheter av att dricka för mycket, åka fast, och bli nykter.

TEXT Eva Ekeröth FOTO Marc Femenia

För Tara Booth var alkoholen livsviktig. Utan den vågade hon knappt gå ut.
– Jag har alltid lidit av ångest, men när jag drack fick jag en känsla av lugn. Med alkohol i kroppen upplevde jag att jag kunde vara mig själv. Och när jag väl börjat dricka hade jag svårt att sluta. Det gäller också annat i mitt liv, som mat och shopping, säger hon.

Hon var 14 år när hon drack första gången.

– Redan den gången fick jag en blackout. I början drack jag bara då och då. Det blev mer från 16 års ålder. Bara på helgerna, fast aldrig bara två drinkar, jag drack alltid tills jag fick en blackout. Men i tonåren drack alla sig väldigt fulla så jag upplevde inte att jag var avvikande.

Senare har Tara Booths vänner påpekat att de ändå tyckte att hon drack annorlunda.

– De berättade att mina pupiller kunde rikta sig åt olika håll, att jag tuppade av och gjorde konstiga saker, som att ta av mig kläderna.

I 25-års åldern började några vänner uttrycka oro för hennes drickande.

– En vän sa till och med att han inte ville gå ut och dricka med mig mer.

Till slut åkte hon fast för rattfylleri.

– Det var inte första gången jag körde berusad, men första gången jag blev upptäckt. Det var väldigt lite trafik, som tur var, så jag skadade inte någon, men bilen vinglade hit och dit på körbanan så polisen tog mig och jag fick tillbringa en natt i häkte. Det var en bisarr upplevelse. Samtidigt som jag tyckte att jag förtjänade det så var det skrämmande att vara inlåst.

Hon fick välja mellan behandling och fängelse.

► TARA BOOTH

Yrke Konstnär, serietecknare och författare. Deltog i seriefestivalen på Kulturhuset i Stockholm i maj. **Aktuell med** Den självbiografiska serieromanen *Rattfylleri – Minnen från en väldigt dålig utekväll*. Boken ges ut på svenska av förlaget Lystring. **Du kan följa Tara Booths arbete** på Instagram-kontot *tarabooth*

– Eftersom det var första gången jag åkte fast så fick jag möjligheten att delta i ett behandlingsprogram. Där fick vi träffa personer som förlorat barn på grund av att någon kört påverkad, och personer som själva kört ihjäl en annan människa. Det var gripande berättelser. Jag fick också alkohol på bilen och så blev jag testad regelbundet.

Testerna lyckades hon dock överlista.

– Det var en viss systematik i när de utfördes. Jag räknade snart ut att jag kunde dricka en dag i veckan. Så det gjorde jag, men det blev ju ändå väldigt mycket mindre än tidigare. Jag gick ner nio kilo bara genom att dricka mindre och jag insåg att det faktiskt går att leva utan att dricka hela tiden.

Hon flyttade från Philadelphia till Oregon och började teckna serier.

– Jag publicerade inget utan lade upp mitt arbete på internet. Det var lättare att dela när jag inte behövde riskera att möta min bror eller andra jag kände så snart jag gick ut på gatan.

Ett år efter programmet började hon dricka igen.

– Jag drack i samma omfattning som tidigare. Men den här gången upplevde jag inga positiva effekter av alkoholen. Jag mådde inte alls bra när jag drack. Så jag flyttade hem igen och gjorde en omstart.

En förklaring till att hon omedelbart fattade tycke för alkohol tror hon är genetisk.

– Mamma och morfar är alkoholister, men att min mamma hade de här problemen förstod jag inte förrän jag blev äldre. När mina föräldrar skildes flyttade min pappa ut och min bror började på college. Då började hon dricka mer och hon bjöd också mig på alkohol. Först tyckte jag att det var häftigt att jag och mamma var kompisar, men sedan började det kännas märkligt.

En serieruta i boken visar hur en kvinna börjar prata med Tara Booth på en fest. Tara Booth säger då: ”Du behöver verkligen inte prata med mig. Jag är glad över att bara stå här ensam.”

Tyckte du inte att du var värd hennes uppmärksamhet?

– Jag har alltid brottats med dålig självkänsla. Det gör jag fortfarande. Min pappa drack inte, men han var verbalt förtryckande. Han kommenterade ständigt min kropp och vad jag åt och senare även mitt yrke. Om jag

”Jag tycker att det är viktigt att berätta att livet som nykter inte alltid är så enkelt det heller.”

kom hem med dåliga betyg eller dåligt provresultat brukade han ta tag om min hals eller nacke och trycka till, eller ta hårt om mina armar. Jag var alltid rädd när jag fick en fråga i skolan att jag skulle svara fel och han skulle få reda på det.

Mamman var inte heller till något stöd.

– Min mamma var manodepressiv och använde mig som sin terapeut. Hon kunde slå mig ibland, men värst var att hon hotade att ta livet av sig. Ofta med en väldigt mjuk och vänlig röst. Det förekom även sexuella övergrepp. Jag blev inte våldtagen, men min mamma ville att jag skulle få barn med hennes pojkvän och hon visade mig porrfilm som hon och hennes pojkvän spelat in.

Föräldrarna anser att hon är egocentrisk och överdriver.

– De tycker att jag alltid varit dramatisk och överreagerande och att jag bara fort-

sätter att fokusera på mig själv och lägga skulden på dem med mina serier.

Det dåliga självförtroendet gör henne sårbar.

– Jag är alltid orolig för hur människor ska uppfatta mig. Därför har det varit helande med den uppskattning jag fått för mitt arbete. Som barn kände jag mig aldrig tillräcklig. Jag behövde alltid se till att andra mätte bra och försökte förutse andras mående, särskilt min mammas.

Tara Booth har svårt att sova ensam och använde alkohol för att våga sova.

– När jag hade mardrömmar och ville sova hos mina föräldrar blev mamma arg och låste in mig i källaren. Jag minns hur jag satt där på trappan innanför dörren och grät och var rädd medan min bror satt på utsidan och försökte trösta mig.

Under tiden i Oregon blev hon kontaktad av en man som sett hennes serier.

– Vi fortsatte att hålla kontakt när jag flyttade tillbaka till Philadelphia. Han var nykter sedan några år tillbaka vilket inspirerade mig mycket. Jag kände att vår relation var annorlunda. Med honom kände jag mig säker och bekväm.

Nu har Tara Booth varit nykter i fem år.

– Jag var rädd att jag aldrig skulle kunna ha kul igen när jag slutade dricka. Jag blev också väldigt isolerad, eftersom jag fortfarande har problem med sociala situationer. Jag skulle vilja kunna prata med folk och ha kul. Men jag klarar inte ens att gå på ett AA-möte. Jag känner mig helt dränerad efter sociala möten.

I stället försöker hon hålla sig till mindre sammanhang.

– Jag har två nära vänner som jag umgås ofta med, och så min pojkvän och mina hundar. Jag längtar efter att få komma hem till dem snart.

Ändå vill hon dela sina erfarenheter i en intervju.

– Människor hör av sig till mig och säger att de blivit hjälpta. Jag tycker att det är viktigt att också berätta att livet som nykter inte alltid är så enkelt det heller. ☺

Foto: Artem Kniaz

”Låt medmänskligheten ta plats”

Junis Större insatser behövs för att nå barn i familjer med missbruksproblem. Det är Junis slutsats i årets kommunrapport *Plats för barnen*. Rapporten bygger på en enkät som besvarats av 217 av landets 290 kommuner. De viktigaste åtgärderna

för att ge barn stöd uppger de deltagande kommunerna vara ökad samverkan mellan kommunala instanser, ökad informationsspridning, ekonomiska resurser, politiska prioriteringar, samt fler utbildade stödgruppsledare.

”Att vara proffsig i mötet med utsatta barn handlar om att låta medmänskligheten ta plats”, skriver Junis förbundsordförande Mona Örjes i rapportens förord. I rapporten redovisas och diskuteras enkäten, goda exempel, samt tips på böcker, filmer och sajter med kunskap, inspiration och stöd.

Ulrica Ambjörn

80

kommuner. Det är IOGT-NTO:s mål att nå genom den pågående kampanjen *Våga prata alkohol*. Kampanjen riktar sig mot lokalpolitiker och syftar till att stärka det förebyggande arbetet mot alkohol och andra droger

Ulrica Ambjörn

Minibibliotek prisas

Läslust Nykterhetsrörelsens studieförbund, NBV, har tilldelats två utmärkelser för satsningen att få fler att läsa böcker genom att placera ut böcker i stadsmiljö: Dels Guldhjulet i kategorin Årets kreativa event, samt silver i kategorin Årets hantverk.

– Jag är så stolt över att vårt sätt att sätta fingret på en av folkbildningens pelare har fått pris, säger Andrea Lavesson, biträdande rektor.

Ulrica Ambjörn

Foto: NBV

Samarbete om alkohol och cancer

Okunskapen om sambandet mellan alkohol och cancer är stor bland allmänheten.

Kampanj Det är en stor och ovanlig samling organisationer som på bred front står bakom den nya kampanjen som främst riktar sig till vårdpersonal. Förutom IOGT-NTO finns även två andra ideella organisationer med fokus på alkoholdelen: Sveriges landsråd för alkohol- och narkotikafrågor, SLAN, och Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, CAN.

Flera organisationer med fokus på cancer, som Regionala cancercentrum i samverkan, RCC, Cancerfonden, Bröstcancerförbundet, Nätverket mot cancer samt Mun- och halscancerförbundet, är med.

Flera organisationer är sådana som organiserar vårdpersonal: Svensk förening för allmänmedicin, Dietisternas riksförbund, Sveriges läkarförbund, Svensk sjuksköterskeförening och Sjuksköterskor i cancervård. Övriga samarbetsparter är Beroendecentrum Stockholm, Systembolaget samt konsultföretaget Beteendelabbet.

– Det har inte varit helt enkelt att enas när så många olika organisationer ska samarbeta, men alla har hela tiden varit ense om att frågan är viktig, säger Irma Kilim, drogpolitisk chef IOGT-NTO.

En svårighet med att nå ut tror Irma Kilim är att ingen vill veta att de har druckit mängder som kan vara skadliga.

– Det kan väcka oro hos människor att inse att de kan ha druckit på ett sätt som kan vara skadligt. Särskilt svårt kan det vara att ta till sig att även små mängder kan vara skadliga.

Inför satsningen har initiativtagarna låtit Sifo göra en undersökning som visar att kunskapsläget i Sverige är dåligt. Bara 1 av 5 känner till att alkohol ökar risken för cancer, och endast 1 av 10 känner till att även låg till måttlig alkoholkonsumtion ökar risken. Kampanjen har en webbplats med information: alkoholochcancer.se.

Eva Ekeröth

Irma Kilim, drogpolitisk chef IOGT-NTO.

Foto: Nathalie C. Andersson

Foto: Privat

Hallå där Anna Fält

1 Du är ombud för Dalarna vid årets IOGT-NTO-kongress. Vad ser du mest fram emot?

– Att träffa andra fysiskt, det var ju fyra år sedan sist. Jag ser också fram emot att vi ska ta tag i organisationens framtid, även om det i förlängningen kan innebära en sammanslagning. Vi behöver hitta former som säkrar den idéburna verksamheten, social trygghet och socialt sammanhang.

2 Du kandiderar också till förbundsstyrelsen. Vad kan du bidra med?

– Min breda yrkeserfarenhet och att ha bott i olika delar av landet. Jag har stor erfarenhet av föreningsliv, bland annat från Dagöholms styrelse och jag är ordförande i Falun. Jag har också arbetat politiskt.

3 Vad hoppas du mest på av årets kongress?

– Jag hoppas att vi får en nytändning och hittar former som entusiasmerar unga. Och att vi kan fortsätta jobba regionalt och lokalt och fortsätta med folkbildning och folkhögskolor. Kongressen kommer att präglas av framtid och namnfrågan, men de är ju bara medel för att nå målet. För mig är budskapet att människor ska kunna leva ett liv fritt från droger störst. Grunden är människor som mår bra och mötet mellan generationer och kulturer.

Eva Ekeröth

➔ En längre intervju med Anna Fält finns på [accentmagasin.se](https://www.accentmagasin.se)

Egon Frid och Lucas Nilsson

Foto: Hans Peter Gauster, Privat, Linda Håkansson

Fortsatt utredning föreslås

IOGT-NTO-förbundens styrelser föreslår att en ny gemensam organisationsform utreds och att förbunden kallar till extrakongress/förbundsmöte 2024 för att fatta beslut.

Kongress 2023 Sedan IOGT-NTO-rörelsens fyra förbundsstyrelser i januari lanserade idén om en gemensam organisation har många frågor väckts. IOGT-NTO-medlemmen Egon Frid deltog i IOGT-NTO Västs valmöte i april då ombud valdes till sommaren kongress.

– Informationen till distrikten, och därmed till lokalföreningarna och medlemmarna, om vad kongressen ska besluta om är mycket bristfällig. Distriktsstyrelsen hade inget konkret att meddela valmötet om vad kongressen ska besluta om.

– Låt årets kongress bli ett tillfälle till att diskutera frågan om en eventuell gemensam organisation och låt förbundsstyrelsen jobba vidare till nästkommande kongress för att fatta eventuella beslut så att en förankrad demokratisk process kan ske om vilka beslut kongressen ska ha mandat att fatta beslut om.

IOGT-NTO:s förbundsordförande Lucas Nilssons svar är att det är just en sådan diskussion som startats:

– Frågan om vad en samlad rörelse exakt innebär är naturligtvis väldigt komplex. Det kommer krävas samtal, analys, diskussion och dialog.

Ulrica Ambjörn

➔ Läs förslaget på [accentmagasin.se](https://www.accentmagasin.se)

Upplägg och tidplan 2023–2025

► **Fas 1 Inriktningen** Våren 2023 Dialogmöten för medlemmar, inventering av utredningsbehov, gemensamma förbundsstyrelsediskussioner, förslag till inriktningsbeslut från förbundsstyrelserna. Under våren har också en enkät skickats ut per mejl till ett representativt urval medlemmar i de fyra förbunden. I NSF har på medlemmarnas begäran ett extra förbundsrad genomförts.

► **Sommaren 2023** Kongresser i Junis, UNF och IOGT-NTO.

► **Hösten 2023 Förbundsmöte i NSF.** Om förbundens kongresser/förbundsmöte fattar olika beslut utesluter inte det att nya organisationsformer skapas för de förbund som beslutat att gå vidare till utredningsfasen.

► **Fas 2 Utredningen** Våren 2024 Dialogmöten, utredningar, gemensamma förbundsstyrelse-diskussioner, ett gemensamt förslag om ny organisation tas fram till extra kongresser och extra förbundsmöte.

► **Hösten 2024** Extra kongresser/förbundsmöte.

► **Fas 3 Genomförandet 2025** Åtgärder enligt beslut och nödvändiga implementeringsbeslut. Överföring och hantering av tillgångar, avtal, medlemskap och huvudmannaskap. Verksamhetsövergångar.

► **Mer information** om förslaget, styrgrupp, projektgrupp och arbetsgrupper finns att läsa på [accentmagasin.se](https://www.accentmagasin.se).

Så blir kongressen

Det är i Uppsala det händer fysiskt, men en hel del sker också digitalt.

IOGT-NTO Måndagen den 26 juni inleds IOGT-NTO:s kongress digitalt, för att avslutas fysiskt i Uppsala söndagen den 2 juli. IOGT-NTO:s utvecklingschef Sofia Modighs bedömning är att framförallt två frågor kommer att engagera.

– Jag tror frågan om ett närmare samarbete mellan förbunden i rörelsen är en av de ”stora” frågorna. Även namnfrågan kan engagera många, men den får kanske vänta beroende på vilket förslag som läggs om det framtida samarbetet mellan förbunden.

I januari lanserades förslaget att utforska förutsättningarna att skapa en ny gemensam nykterhetsorganisation av Junis, Ungdomens nykterhetsförbund, UNF, Nykterhetsrörelsens scoutförbund, NSF, och IOGT-NTO. Det kan också bli någon motion som skapar debatt.

För IOGT-NTO:s utveckling de närmaste åren är det arbetsplanen och bud-
geten som är viktigast menar Sofia Modigh.

Synpunkter har framförts på att kongressombuden behöver ha tillgång till dator/läsplatta för att kunna delta och rösta.

Hur hanteras den frågan?

– Distriktens valmöten väljer ombud

och vi har berättat för distrikten och valberedningarna om förutsättningarna, både praktiska och tekniska. Jag tror distrikten löser eventuellt behov av utrustning om det behövs. När det gäller det digitala verktyget Voteit som kommer användas bland annat för att lägga förslag, för diskussioner, och för att begära ordet och rösta, genomförs utbildningar.

Årets kongress arrangeras av IOGT-NTO centralt, och inte som tidigare i samverkan med lokala krafter.

Varför har det ändrats?

– För att den gamla lösningen med en lokal bestyrelse och en nationell bestyrelse mest ledde till eviga diskussioner om vilken part som skulle betala vad, samt att förbunden ville hantera sina kongresser på olika sätt. Det var en modell som gått ur tiden helt enkelt.

Är det några andra nyheter jämfört med tidigare kongresser?

– Det är en helt ny modell av kongress i år igen. Vi försöker ta det bästa från den digitala kongressen 2021 och det bästa från de gamla fysiska kongresserna och göra något bra av det. Om andra gamla folkrörelser, som till exempel en del partier klarar att digitalisera och korta sina kongresser, så klarar IOGT-NTO det också.

Ulrica Ambjörn

➔ Löpande information inför kongressen publiceras på iogt.se/kongress/.

Kongresskul

Kongress 2023 Flera föreningar i Uppsala går ihop och arrangerar den rörelsegemensamma festen på lördagen. Det blir mat och underhållning på IOGT-NTO:s egen anläggning Liljekonvaljeholmen. IOGT-NTO-medlemmar kan köpa festbiljetter till subventionerat pris, UNF och Junis har en annan lösning för sina kongressombud. Det blir också ett dag- och kvällskafé i anslutning till kongresslokalerna.

Ulrica Ambjörn

Allt färre motioner

Kongress 2023 Antalet motioner till IOGT-NTO:s kongress har minskat flera kongresser i rad. Till sommarens kongress har 19 motioner inkommit.

– En orsak kan vara att vi löser fler frågor direkt i andra forum. En motion är något man lyfter när man inte kommit fram någon annan väg, säger IOGT-NTO:s ordförande Lucas Nilsson, som också tror att vilka frågor som ska avhandlas på kongressen påverkar:

– När så stora frågor ändå är uppe som framtida organisationsform, namn och vision, så kanske man inte orkar lägga lika mycket kraft på andra frågor.

Eva Ekeröth

De kan styra IOGT-NTO

Förbundsstyrelseval Valberedningens förslag till ny förbundsstyrelse: Ordförande: Lucas Nilsson, Vice ordförande: Vanja Lindstedt, Kassör: Mattias Gotthold (nyval), Ledamöter: Tobias Wallin, Anna Frej, Jan-Ove Ragnarsson, Kristina Sperkova, Anna Fält (nyval).

Ulrica Ambjörn

Foto: Ulrica Ambjörn

Sofia Modigh

Foto: Nathalie C. Andersson

Votering på IOGT-NTO:s kongress i Karlstad 2017.

Foto: Privat

Hallå där Bore Lindberg

1 Du är engagerad i IOGT-NTO föreningen Medmänniska, som driver kamratstödet Bakfickan i Umeå vars besöksantal ökar. Ni får höjt ekonomiskt bidrag från kommunen 2023.

– Det är välkommet och ett erkännande av att vi gör ett bra jobb. Kommunen har ju varit här på besök, men pengarna räcker inte för att täcka våra utgifter.

2 Hur får ni pengar till resten?

– Sponsring från olika företag och privatpersoner.

3 Hur kommer det sig att ni fått fler besökare?

– Behoven har ökat på grund av pandemin, kriget i Ukraina, och den ekonomiska situationen. När jag är ute och åker på mina rundor har jag lagt märke till många unga, mellan 18 och 25 år, inte verkar må så bra. Vi tog fram en affisch om vår verksamhet som kommunen nu hjälper oss att sätta upp på anslagstavlor runt om i stan den första i varje månad. Dagen efter första affischen sattes upp kom det ett helt gäng nya.

– Vi har aldrig färre än åttio gäster på lunchen. Rekordet är nittioåtta. Alla får mat, trots att vi bara har tjugofyra sittplatser. Bakfickans öppettider Måndag-fredag 8-13 och även vissa helgdagar.

Eva Ekeröth

➔ En längre intervju med Bore Lindberg finns på [accentmagasin.se](https://www.accentmagasin.se)

Foto: Privat

Teförsäljning till förmån för Sri Lanka i början av 1970-talet.

”En av de största upplevelserna i livet”

För 50 år sedan åkte en grupp unga nykterister till Sri Lanka för att stärka IOGT-NTO-rörelsens internationella arbete. Och på den vägen är det.

Sri Lanka Sven-Erik Alfredsson och Anders A. Aronsson var två av de ungdomar som var med på resan till Sri Lanka 1973. Under åren har de båda återvänt till landet ett flertal gånger, men den första resan sitter kvar extra starkt i minnet.

– Då fanns det ingen charterturism till Sri Lanka. Det var en chock att komma till en så annorlunda plats, säger Anders A. Aronsson.

I dag är han ordförande i distrikt IOGT-NTO Öst, och Sven-Erik Alfredsson är ordförande i IOGT-NTO-föreningen i Köping.

Foto: Privat

Sven-Erik Alfredsson

Foto: Privat

Anders A. Aronsson

Det var på Ungdomens nykterhetsförbunds, UNF, kongress 1972 som beslutet togs att öka det internationella engagemanget.

– Vi sålde te för att samla pengar till en fisknätsfabrik. Vi tänkte att om de kunde ha en egen nät- och båtproduktion skulle de kunna bli mer självförsörjande, så vi startade fabriker där nere.

Det startades också ett bibliotek som under en period var ett av de största i landet.

För att öka det internationella engagemanget kom idén om en studieresa upp, och 1973 begav sig alltså 36 svenska ungdomar iväg. De förbereddes på utbildningsträffar om Sri Lankas historia och politik, samt om internationella relationer. Resan betalades ur egen ficka.

– Det var viktigt att vi inte bara skulle åka dit och vara turister, säger Sven-Erik Alfredsson.

– Det var en av de största upplevelserna i livet att komma till vad man då kallade för ett utvecklingsland, säger Anders A. Aronsson.

– Det som byggdes upp under den här tiden gemensamt med våra norska vänner har gjort att vi skapade ett etablerat nätverk. Under tsunamin var det vi som hjälpte till att skicka krisbistånd eftersom vi hade kontakter. Sedan byggde vi upp Alcohol and Drug Information Centre, ADIC, i dag en väletablerad organisation som även är rådgivare till andra länder som vill bygga upp sitt arbete kring alkohol- och droginformation.

Den målsättning som formulerades i UNF-beslutet 1972 har på många sätt realiserats och vuxit till något mycket större än vad de båda kunde föreställa sig då.

– Vi ville öka det internationella engagemanget och det kan man ju säga att vi har lyckats med. Sedan drabbas biståndsverksamhet alltid av bakslag. Korruption, elände och krig, säger Anders A. Aronsson.

Johanna Andersson

Varannan svensk vill att det görs mer

Det är så vanligt, och ändå behandlas det som om det vore det mest onormala. Hundratusentals lever med ett alkoholberoende och fler än var fjärde person anger att de har en närstående med alkoholproblem. Ändå är det som att vi i Sverige pratar om problemen som om de fanns någon annanstans, och inte i vår vardag. De finns i det gömda och i det glömda. Med tanke på hur vanligt det är borde det mest normala man kan göra vara att prata om problemen orsakade av alkohol. Men det finns en rädsla i att ta i frågan. Därför är det så viktigt att vi i IOGT-NTO är modiga, och vågar prata om alkohol och peka på att det inte är gömt, inte är glömt. Att det finns i alldeles för många – miljoner människors – vardag.

Ibland när jag tänker på hur många det är som drabbas kan jag få lust att skrika rakt ut. Varför gör vi som samhälle inte mer åt alla som far illa? Hur kan vi sätta alkoholindustrins intressen före människors välmående?

Om du känner som jag kan jag berätta att vi inte är ensamma. En undersökning som IOGT-NTO gjort visar också att varannan svensk vill att det ska göras mer för att lösa alkoholproblemen.

För vi kan göra mer. De miljoner anhöriga behöver inte vara miljoner. Det är inte en naturlag att de hundratusentals beroende ska vara hundratusentals. Vi vet vad som krävs för att det inte ska vara så. Men det krävs lite mod från våra beslutsfattare också. För att de ska känna det, behöver vi bli fler som vågar prata om alkohol – om problemen, skadorna och hur en starkare alkoholpolitik är lösningen. Desto fler som pratar, desto fler kommer inse att det inte handlar om ett problem i det gömda och i det glömda, utan att det finns överallt och i alldeles för många vardag.

Lucas Nilsson
Förbundsordförande

”Vi behöver bli fler som vågar prata om alkohol – om problemen, skadorna och hur en starkare alkoholpolitik är lösningen.”

Torsdag 16 november
Pumpen
Årets mest nervkittlande frågetävling, JAAA!

Anmälan öppnar 6 juni
pumpen.iogt.se

iogt.se/vaga-prata-om-alkohol

Tack för att du läser Accent!

Vi på redaktionen önskar dig en fin sommar.
Och kom ihåg att du hittar fler nyheter på
[accentmagasin.se](https://www.accentmagasin.se).

